

MAGÜTÁ

Ambiente sano y derechos bioculturales

T-294-2014

Corte Constitucional

Na ùũgüũ: Comunidad Venado, perteneciente al pueblo Zenú

Na ùgüũta: Corporación Autónoma Regional de los valles del Sinú y del San Jorge - CVS, Empresa de Servicios Públicos CORASEO S.A., El Ministerio del Interior - Dirección de Consulta Previa y Dirección de Asuntos Indígenas, ROM y Minorías.

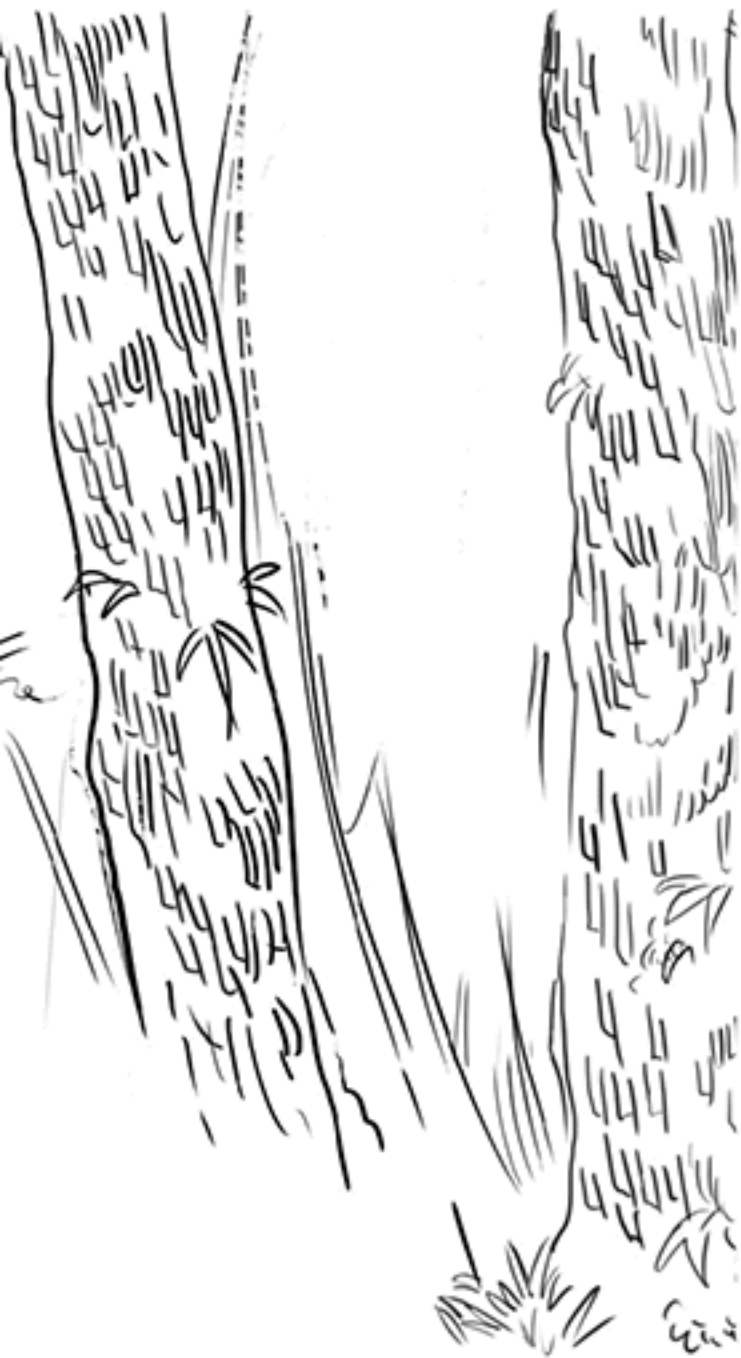

¿Tüküruũ na meĩ ni wena nüũ daũ?

Nüũ na ú rü aiküma nĩ yema dyɔtagü na na kagüũ rü tümaã nüũ na ùũ ñema purakuchiga tümaane ãũneĩ, ñuãchi ta ni na ãpenüũ ni aikuma ñema tá maẽĩ urü taũ ñema ta maẽĩ dyɔtagü ñema purakü í üũ.

Ñemata nüũ na ú rü takü na wẽãchie ñema naegachigügü ñamarüũ naaneane arü unagü, meneanewá maũ rü ñawá üũ ñeguma nakã ta dea naaneanewá ñemaũ.

¿Nuñaakü na ngoũguũ?

Yiema dyɔtagü Playas Blancas, Venado y Pijiguayalkaa arü aukümaneaũwá tá maũẽ, Ciénaga de Oro, Córdobawá na ñema rü Zenú de San Andrés de Sotavento na ñemagü.

Ñama naaneane rü 83 mil H. ni torü tá. 1773 arü taunekügü ñema corana española dyɔtagü Zenúna takü na á. Cordoba arü naaneanewá ni na ñemaũ, 11.191 h.taã ni tüũ ápenüũ. Ñemakɔ ni ñuma ñakã na duagüũ ñeĩrũũ wainüne colonial ni dyɔtagü nawá ñemagüũ.

Numa Ciénaga de Oro rü Cantagallowáuchi ñama natükümü CORASEO S.A. E.S.P. wii purakü na ùtaã, táũ nachirechitaũtaã ni ñema na ùgüũ. Ñeguma nawena ni guũma nüũ na nguuchiĩ rü nüna takü na ägü naaneanepenü ñeguma na ùgüũkɔ ñema purakütaã.

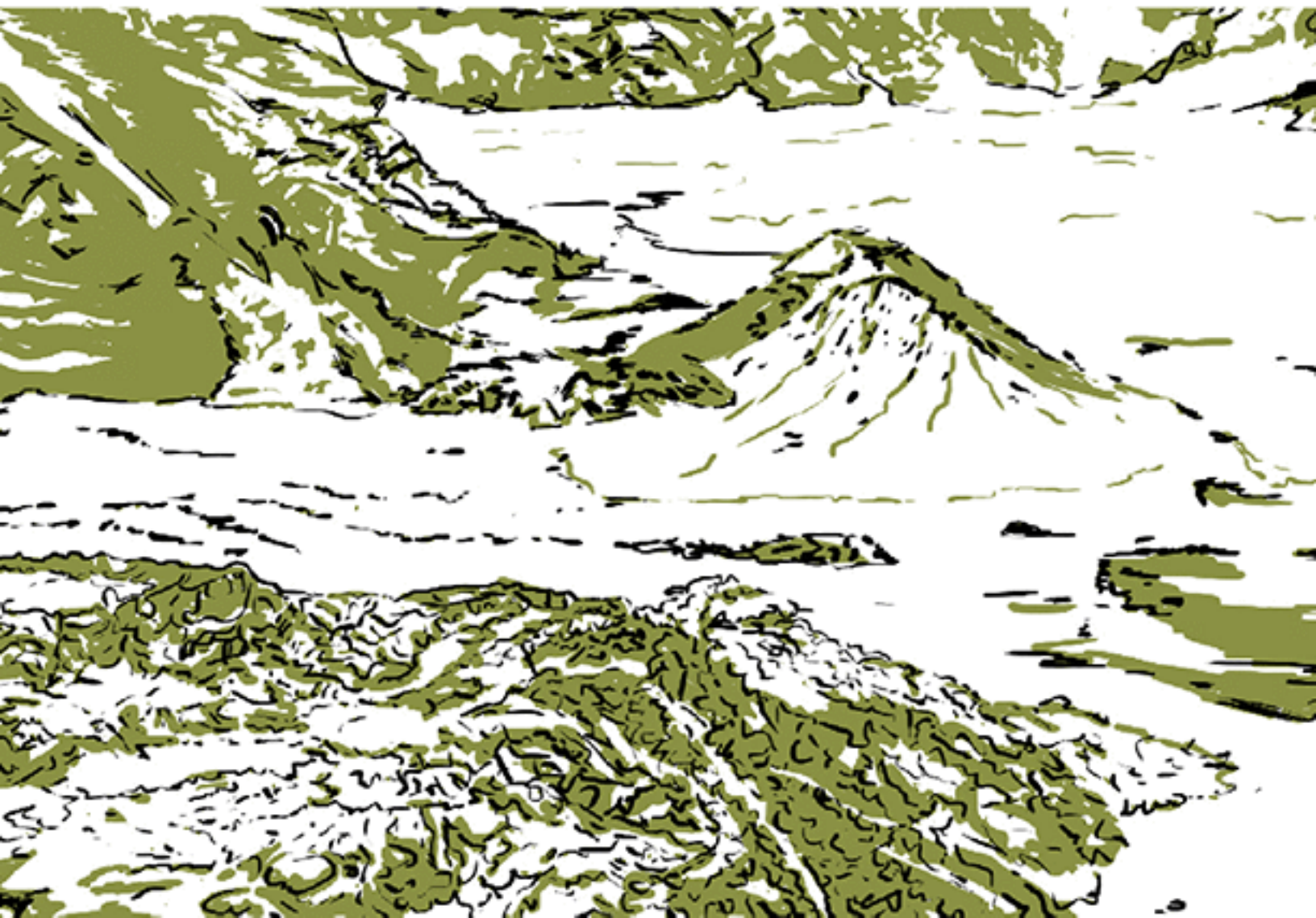
Yima duũkü Zenú äëgakü kuraka San Andrés de Sotavento Ministerio del Interiormaa nüũ na ùũ ni taũtaã na ùgüũ ñema purakü nachirechitaũ arü ù, ërü tauguma dyɔtagümaã na deagü tauguma tümaa nüũ narü ú ni ñema arü purakü ñema na ùgüũ. Ñeguma ni Ministerio del Interior ñaũ nüũ, ñema CORASEO taũ nüũ ni ú ni na ùgüũ purakü arü natükümü ta ni takü ùgüũ ni duɔtana na kachigüũ, ñuãchita rü nümataachire ni nüũ na ùũ ni ta yiemaũ dyɔtagü, wawetagü úrü Romgü ñema arü waimüanewá.

Ñema Corporación Autónoma Regional de los Valles del Sinú rü San Jorge, CVSGü takü í na tɔuchigü ñena únagü erü ta yiema dyɔta 3 km arü ngaikamawátaã ñema nachirechitaũ arü napechinüwá. Ñama Corte Suprema de Justicia nüũ na ɔɔ ñema únagü kü ñeguma ni ñaũ, na me ñi uaũtee na ùũ.

¿Ñeĩrũũ maũẽĩchigũ chiegũũ?

Ñema na ùgũũ, nũũ na úgũũ ni maũẽ na chieĩ ẽrũ taugũ notígutaã dyaṭagũna na kagũ rũ tauguma tũmaã nũũ na úgũ, tauguma tũma na kagũ, tuma arũ maũ na ãũkũmagũ ni ta duegũtiũ, taũ tũmaane rũ gueane ì na ngechaũgũ, taũta ni ta ãgũũ, meã na ùũ rũ í na nguuchichigũũ tũmachigagũ, nũũ na kyũũ ni ñama nachianewá ta muũ dyaṭagũ ta mukũmagũũ rũ meĩma naaneanewá ta maẽĩ.

¿Takü nüü na ùü ñamà wena duachigü T-294 de 2014 arü?

Nawena ñeguma takü í na ṭaüchigüü ñema únagü, Corte Constitucional nüü na dàu ñema uaüteechiga, kü mayo arü tauwemakügù 2014 arü taunekügù Ministerio de Ambiente y Desarrollo Sostenible que la Autoridad Nacional de Licencias Ambientales – ANLA na muü ni nüü na daü rü nawá na uguteegüü ni ñuñaakü naaneanepenü í na guuchiü rü nüna takü na ägüü, ñuächi naweüta í na duagüü nachirechitaü í na ügüüwá.

Ñuachitá, ñama Corte ñaü, yiema uaütee üegü taü nüü ta kuae ni ñuñaakü ñawá ta ñemagüütá rü ñuächi ñuñaaküta na meü naaneane, ñema ta úgüü, taü tumaã nüü na úgü ni takü ñema naanewá na ügüü, taü nüü ta kuae ní ñuñaakü na äpenüü naaneane rü ñuachi taü nüü ta kuae ni na úgüü nachirechitaü arü purakü.

Ñamata ni na úuchigüü:

- ☉ Ñama purakü yeirawá tüü na chieë, erü yiema dyatagü tüü na tau deá, üüpataü, ichikuera, rü toomachigü napataü ñeguma tá meegüükã.
- ☉ Ñema naaneane arü nápenü í üüchiü taü na mé, ërü na tauma nawá ugütee naaneane arü chie, ñeguma nüü ta kyã ni ñuñaaküta ni yiema dyata ta chiegüü rü ta na äü ni ñeña na purakueü.
- ☉ Na tauma nawá ni ñuñaaküta na chieü tûmatanügü, naaneane rü tükakümagü, ñemakã ni tauguma takü na ügüü meüpenü, ñeguma taü aikuma na chieüchikã rü ñuñaakü na ätanüü ñama.
- ☉ Tama nüü na kyagü tuma arü maüëchi ni deá mechiü ta agüütá yiema dyatagü Cantagallo arü íchianekã, ërü taü nüü na daugü rü taü nagü narü ñnue ni na chieüta tuma arü natügü.

Ñuachi ñema Corporación Autónoma Regional de los Valles del Sinú y del San Jorge – CVS y CORASEO S.A gü tüü na na chie rü tauguma tümaã nüü ní úgü ni ñemata ta úgüü ñeguma ta deagüũkə, na taumatá yiema dyʌtagüü wii napenü ni ñuñaã kü ta maẽ ñema tümaanewá, ñuachi tauguma tümaka na kagü ni aikuma ñema ta deagüü ni ñuñaaküta ni ñema purakü na ùgüü tüü na chieĩ rü tümagümaã na ùü wii napenü ñeguma na taura, poraura rü na ãtanüüra.

Kü ñema natükumügü i uaũgüü yiema dyʌtagü arü maũẽ na chieẽgü ẽrü taü tüü nüü na daü ni ñuñaakü ta maẽ yiema dyʌtagü, ẽrü taü na naweĩcha rü taü tüü na kuachaü ni ta ñemagü, taü tümaã nüü na úgü ni na ñemagüü, ni marü naaneãne na apenüü rü na ùgüü nguchirechiga arü purakü Cantagallowá.

Ñemakã ni nawena i na daugugü, ñaü na únagügüü ẽrü ñema naane í na chieẽ, ñemaka ni ANLA nüü na ooü naaneanepenü rü CORASEO S.A. na muü ni takü na meeĩ ñema na chieĩ.

¿Ñeĩrũĩ nĩ naegachigũ naũchigũ ñama únagũwá T-294 de 2014?

Naaneane arũ pou:

Tauwema ñema dyatũkumũgũ, ñema natũkumũ rũ duatakumũ rũ natũkumũgũ taugutama ni takũ na yauchigũĩ ěrũ ñema naaneane na chie rũ na dauwe, ñemakũ ni na ñemaũ rũ takũ nguẽgũĩ maũẽgũ, napenũchigũ rũ naaneanechigã.

Nakũ na dau ni na wiiguũ natanũ rũ guĩ na meĩ ñema purakũ, na ùchigũĩ rũ na tachigũĩ ĩane, ñemagũta ni tũna na kaũ rũ nũĩ na kuaũ ni ta ñemagũĩ dyatagũ yeima ngũrũachia tũĩ na chieĩgũẽ.

Naaneane meaneĩ ta maũẽã:

Ñama maũẽ gueã arũ rũ naũchi naweĩta ni na wiiguũ ni naaneane meĩwá maĩ rũ wiigutaã na nuĩ ñema uũgũ. Ñama wii maũẽ nanemaã ta maũ nĩ ñegumata ni tũĩ na ñemaũ meĩne, deã mechĩ, tũĩ rũ tatanũĩ na ngechaũ, na ñemaũ torũ meĩne ñegumata ni yiataã taku yau torũ ù, naweĩta ni ñemataã ñemagũĩ rũ tawama ĩ, torũtaã naane rũ toomachigũ torũ maũẽ.

Taẽ ñemaũ rũ ñema rũ nawá uũ rũ natanũwá ñemaũ ñegumata ni nũĩ ùũ naaneane:

Yima dyatagũ tũĩ na ñema maũẽ ni naũtawá ñemaũ rũ ñema uũ ñegumata ni naaneane y pouĩ, ñeguma ta nĩ kuaũ takũ ni tũĩ chieĩ rũ tũĩ maũ. Yiema dyatagũ rũ togũegũ ta naũchigũ nũĩ na kuaũ naaneane arũ dàu rũ na ùaneĩ, ěrũ tũmagũ nũĩ ta kyã tũmaẽwá rũ tũmakũma ta ùgũ.

Ñema aẽgagũtanũ naweĩta ni nũĩ na kuaũ rũ tũĩ na ngũĩ tũmaeĩwá, tũmakumawá, ñuãchita aikuma ñema ta ñemagũĩ, ñegumata ni meã na uũ rũ guũguma na ñemaũ.

